ePublishing

Περιοδικό της Ελληνικής Κτηνιατρικής Εταιρείας

Τόμ. 21, Αρ. 1 (1970)

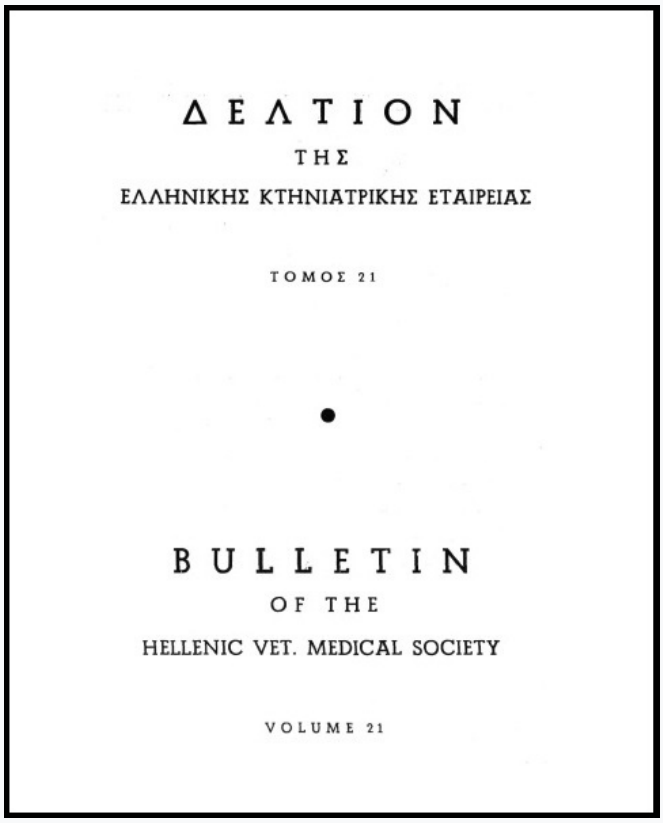

Η ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ (Πρώται παρατηρήσεις ἐν Ελλάδι)

Ε. Ν. ΣΤΟΦΟΡΟΣ, Α. Γ. ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

doi: 10.12681/jhvms.20006

Copyright © 2019, Ε.Ν.ΣΤΟΦΟΡΟΣ Α.Γ.ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Άδεια χρήσης Creative Commons Αναφορά-Μη Εμπορική Χρήση 4.0.

Βιβλιογραφική αναφορά:

ΣΤΟΦΟΡΟΣ Ε. Ν., & ΦΡΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ Α. Γ. (1970). Η ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ (Πρώται παρατηρήσεις ἐν Ελλάδι). *Περιοδικό της Ελληνικής Κτηνιατρικής Εταιρείας*, *21*(1), 9–15. https://doi.org/10.12681/jhvms.20006

https://epublishing.ekt.gr | **e-Εκδότης:** ΕΚΤ | **Πρόσβαση:** 20/02/2026 18:40:22

Η ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΑ ΤΩΝ ΧΟΙΡΩΝ*

(Πρῶται παρατηρήσεις ἐν Ἑλλάδι)

Ὑπὸ

Ε. Ν. Στοφόρου*, Α. Γ. Φραγκοπούλου**

Κατὰ τὸ ἔτος 1969 ἔσχομεν τὴν εὐκαιρίαν νὰ διαπιστώσωμεν ἑστίαν δυσεντερίας τῶν χοίρων εἰς ἓν χοιροστάσιον τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς.

Ἐπειδὴ ἡ νόσος αὐτὴ ἀποτελεῖ ἀληθινὴ μάστιγα τῶν παχυνομένων χοίρων καὶ ἐπειδὴ ἡ ἔκτασις αὐτῆς ἐν Εὐρώπῃ ἔχει λάβει τεραστίας διαστάσεις, θεωρήσαμεν σκόπιμον ὅπως περιγράψωμεν τὸ περιστατικὸν τοῦτο τὸ ὁποῖον ἐξ ἄλλου ὡς προκύπτει καὶ ἐκ τῆς ἀναδιφήσεως τῆς Ἑλληνικῆς Κτηνιατρικῆς Βιβλιογραφίας, δὲν ἔχει περιγραφεῖ εἰσέτι παρ' ἡμῖν.

Ἡ δυσεντερία τῶν χοίρων ἢ νεκρωτικὴ ἐντερῖτις ἢ αἱμορραγικὴ ἐντερῖτις, περιεγράφη τὸ πρῶτον ὑπὸ τῶν Whiting, Doyle καὶ Spray τὸ 1921 εἰς τὰς Η.Π.Α. Ἀμέσως μετὰ τὴν πρώτην περιγραφὴν τῆς νόσου πολλοὶ ἐρευνηταὶ διεπίστωσαν αὐτὴν εἰς πλείστας ἄλλας χώρας, ἰδιαιτέρως δέ εἰς τὴν Εὐρώπην αὕτη διεγνώσθη εἰς τὰ περισσότερα κράτη αὐτῆς.

Ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογίαν πολλαὶ ἀπόψεις ἐπεκράτησαν κατὰ καιρούς. Κατ' ἀρχὰς ἐθεωρήθη ὑπεύθυνος ἡ Σαλμονέλλα Cholerae suis, ἀργότερον ὅμως ἐθεωρήθησαν ὑπεύθυνα ἄλλα αἴτια, ὡς π.χ. αἱ λεπτοσπεῖραι, οἱ ἰοί, τὰ welchii (διαθλαστικά), τὸ Balantidium coli, ἡ Escherichia καὶ ἄλλα.

Πάντως παρὰ τὸ γεγονὸς ὅτι κατὰ καιροὺς διετυποῦτο καὶ μία νέα ἄποψις ἢ θεωρία ὡς πρὸς τὴν αἰτιολογίαν τῆς νόσου, οἱ περισσότεροι ἐρευνηταὶ εἶχον παρατηρήσει κατὰ τὰς μικροσκοπικὰς ἐξετάσεις τῶν εἰδικῶν ἀλλοιώσεων, μικροοργανισμὸν Gram ἀρνητικόν, λεπτόν, κινητόν, ὁμοιάζοντα μορφολογικῶς τοῦ Vibrio foetus. Κατ' ἀρχὴν δὲν ἐδόθη εἰς αὐτὸ ἰδιαιτέρα σημασία.

Τὸ 1944 ὁ Doyly μετέδωσεν τὴν νόσον εἰς ὑγιεῖς χοίρους, διὰ χορηγήσεως per os κοπράνων χοίρων προσβεβλημένων ἐκ δυσεντερίας.

Δελτ. Ἑλλην. Κτην. Ἑτ., 1970, Τ. 21, τ. 1.
Ἀνεκοινώθη εἰς τακτικὴν συνεδρίαν τῆς Ε.Κ.Ε. τὴν 13-2-1970.
* Κτην. Μικρ. Ἰνστ.—Ἐργαστήριον Ἰῶν.
** » » » —Ἐργαστήριον Διαγνώσεων.

Τοῦτο ὡς ἦτο φυσικὸν ἀπεδείκνυεν ὅτι τὸ παθογόνον αἴτιον ἦτο μικροοργανισμὸς εὑρισκόμενος ἐντὸς τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος. Ἐν συνεχείᾳ ὁ αὐτὸς ἐρευνητὴς ἀπεμόνωσεν εἰς καθαρὰν καλλιέργειαν μικροοργανισμὸν ἔχοντα τὰς ἰδιότητας τοῦ Vibrio, ὀνομάσας τοῦτον Vibrio coli.

Τὸ 1946 ὁ Doyly ὁμοῦ μετὰ τοῦ Walkey μετέδωσαν καὶ ἀναπαρήγαγον τὴν νόσον, διὰ τῆς χορηγήσεως καθαρᾶς καλλιεργείας Vibrio coli εἰς 50 χοίρους.

Ἀργότερον ὁ Balmoos χρησιμοποιήσας καὶ αὐτὸς καλλιέργειαν ἐκ Vibrio coli δὲν ἐπέτυχεν τὴν ἀναπαραγωγὴν τῆς νόσου. Τοῦτο δὲ πιθανῶς νά ὠφείλετο εἰς τὸ γεγονὸς ὅτι ἐχρησιμοποίησεν πολὺ μικρὸν ἀριθμὸν χοίρων (μόνον δύο).

Ἀπὸ τὸ 1950 καὶ ἐντεῦθεν οἱ πλεῖστοι τῶν ἐρευνητῶν φρονοῦν καὶ παραδέχονται ὅτι τὸ τελικὸν αἴτιον τῆς νόσου εἶναι τὸ Vibrio coli, τοῦ ὁποίου ἡ παθογόνος αὐτοῦ δρᾶσις ἐπιρρεάζεται καὶ ἐξ ἄλλων αἰτίων ὡς ἀβιταμινώσεις συμπλέγματος B, παρασιτισμός, στρές, τροφὴ πλουσία εἰς πρωτεϊνικὰς οὐσίας, κ.λ.π.

Γενικῶς τὸ Vibrio coli ἀνευρίσκεται ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον ἐπὶ τοῦ παχέος ἐντέρου καὶ δὴ ἐπὶ τοῦ κόλου καὶ τοῦ τυφλοῦ, ὅπου καὶ προκαλεῖ τὰς χαρακτηριστικὰς ἀλλοιώσεις τῆς νόσου.

Τὸ Vibrio coli ἔχει τὰς ἑξῆς ἰδιότητας: εἶναι Gram ἀρνητικόν, εἶναι λίαν κινητόν, εἶναι λεπτόν, ἔχει σχῆμα ἄλλοτε S καὶ ἄλλοτε τοῦ κόμματος, ἀπομονοῦται δὲ καὶ ἀναπτύσσεται ἐπὶ αἱματούχου ἄγαρ εἰς περιβάλλον CO_2 10%.

Ἡμέτερα περιστατικά :

Ἡ διαπίστωσις τῆς νόσου ἐγένετο εἰς ἓν χοιροστάσιον τῆς περιοχῆς Ἀττικῆς, αὕτη δὲ ἐστηρίχθη τόσον ἐπὶ τῶν ἐπιζωοτιολογικῶν κλινικῶν καὶ ἀνατομοπαθολογικῶν στοιχείων, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν μικροβιολογικῶν τοιούτων. Τὸ χοιροστάσιον τοῦτο ἀνήκει εἰς τὸν χοιροτρόφον Δ.Π. ὅστις μᾶς ἀνέφερεν ὅτι ἐν τῷ χοιροστασίῳ του ἐνεφανίσθη σοβαρὰ τινὰ νόσος.

Ἐκ τῆς ἐπιτοπίου μεταβάσεως μας διεπιστώσαμεν ὅτι τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον ἀπετέλεῖτο ἐκ 1.000 περίπου χοίρων διαφόρων ἡλικιῶν, φυλῆς Landrace καὶ Yorkshire ἢ καὶ διασταυρώσεως τούτων.

Τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον εἶναι ἀρίστης κατασκευῆς αἱ δὲ ἐπικρατοῦσαι εἰς αὐτὸ ὑγιειναὶ συνθῆκαι εἶναι ἐπίσης ἄρισται, θεωρεῖται δὲ ὡς ἕν ἐκ τῶν καλλιτέρων χοιροστασίων τῆς περιοχῆς.

Εἰς τὸ ἐν λόγῳ χοιροστάσιον κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς ἐμφανίσεως τῆς νόσου ἐξετρέφοντο περίπου 200 χοῖροι ἡλικίας 5 μηνῶν κατανεμημένοι εἰς διαμερίσματα τῶν 10—20 χοίρων, ἁπάντων προοριζομένων διὰ πάχυνσιν.

Ἡ διατροφὴ τῶν χοίρων βασίζεται εἰς σιτηρέσια λίαν ἰσορροπημένα καὶ ἀρίστης ποιότητος.

Κατὰ τὴν κλινικὴν ἐξέτασιν τῶν παχυνωμένων χοίρων διεπιστώσαμεν εἰς δύο ἐξ αὐτῶν (ἕτερα δύο εἶχον ἀποθάνει τὴν προηγουμένην ἡμέραν) χαρακτηριστικὴν ἀναιμίαν τοῦ δέρματος ἔχοντος χροιὰν πορσελάνης, ἐπίσης παρετηρήθη ἀνορεξία, ἀστάθεια, ἀφυδάτωσις, κύρτωσις τῆς σπονδυλικῆς στήλης, ἀπυρεξία, τὰ δὲ κόπρανα πολτώδη καὶ μελανά.

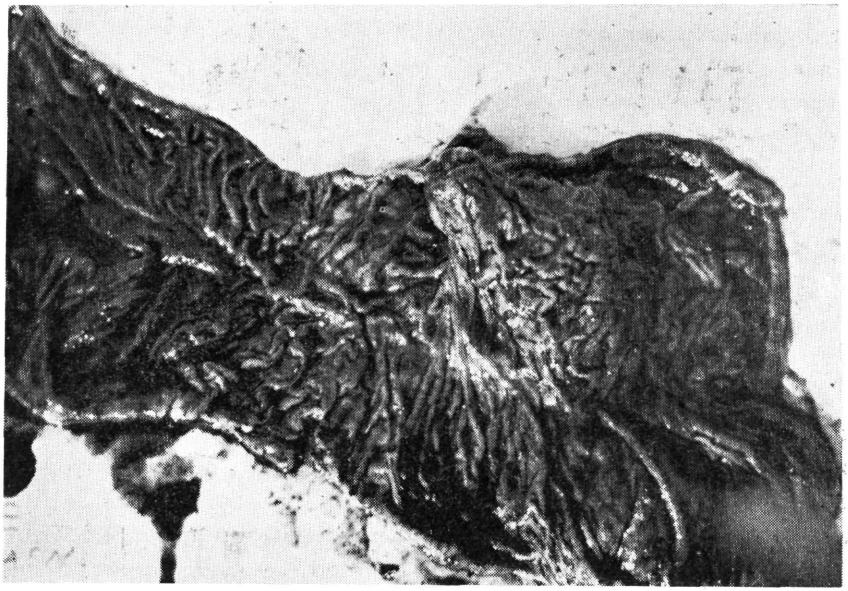

Ἀλλοιώσεις βλεννογόνου παχέος ἐντέρου.

Ἐπίσης παρατηρήσαμεν ὅτι τόσον τὸ δάπεδον ὅσον καὶ τὰ τοιχώματα τοῦ διαμερίσματος ὅπου εὑρίσκοντο οἱ δύο ἀσθενεῖς χοῖροι, εἶχον ῥυπανθεῖ ἐκ κοπράνων μελανῶν.

Κατὰ τὴν λῆψιν τοῦ ἱστορικοῦ μᾶς ἀνεφέρθη ὅτι οἱ ἄλλοι δύο θανόντες χοῖροι παρουσίασαν ἀποτόμως αἱμορραγικὴν διάρροιαν καὶ ὅτι ἔθανον εἰς διάστημα 3 ἡμερῶν.

Ἐθανατώσαμεν ἕναν ἐκ τῶν νοσούντων χοίρων καὶ προέβημεν ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὴν μακροσκοπικὴν παθολογοανατομικὴν ἐξέτασιν αὐτοῦ, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὴν λῆψιν τοῦ ἀναγκαιοῦντος παθολογικοῦ ὑλικοῦ διὰ τὴν ἐργαστηριακὴν αὐτοῦ ἐξέτασιν. Αἱ παρατηρηθεῖσαι ἀλλοιώσεις ἦσαν ἐντοπισμέναι μόνον ἐπὶ τοῦ παχέος ἐντέρου, ἰδίᾳ δὲ ἐπὶ τοῦ τυφλοῦ καὶ τοῦ κόλου. Ἐξωτερικῶς τὸ προσβεβλημένον ἔντερον ἐνεφάνιζεν χροιὰν βαθέος ἐρυθράν, ἐσωτερικῶς δὲ τὸ μὲν περιεχόμενον τοῦ ἐντέρου ἦτο ἀναμεμιγμένον μεθ' αἵματος χροιᾶς μελανῆς καὶ ὀσμῆς δυσώδους, μετὰ

τὴν ἀπομάκρυνσιν δὲ τοῦ περιεχομένου τοῦ ἐντέρου καὶ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ βλεννογόνου παρετηρήθησαν σχηματισμοὶ νεκρωτικῶν ψευδομεμβρανῶν χρώματος φαιοῦ, προσομοιάζοντες τῶν πιτύρων, οἵτινες καὶ ἀπεκολλῶντο εὐκόλως δι' ἐλαφρᾶς ἀποξέσεως, κάτωθι δὲ αὐτῶν ἐνεφανίζοντο ἐπιφάνειαι χρώματος ἐρυθροῦ βαθέος. Εἰς τὸ διαμέρισμα ἔνθα ἐσημειώθησαν τὰ ἀνωτέρω περιστατικὰ ἐχορηγήθη Tylan ἐνέσιμον, μετὰ τὴν χορήγησιν τοῦ ὁποίου δὲν ἐσημειώθησαν ἕτερα περιστατικά, καθὼς ἐπίσης καὶ ὁ προσβεβλημένος χοῖρος, κατόπιν τῆς χρησιμοποιήσεως εἰς αὐτὸν Tylan, ἰάθη πλήρως.

Ἐργαστηριακὴ ἔρευνα:

α) Μικροσκοπικὴ ἐξέτασις: Αὕτη ἐπραγματοποιήθη ἐπὶ ἐπιχρισμάτων παρασκευασθέντων ἐκ τοῦ ἐπιθηλίου τοῦ τυφλοῦ καί τοῦ κόλου, ὡς καὶ ἐκ τοῦ ὑποβλεννογόνου αὐτῶν, κατόπιν χρώσεως κατὰ Gram· παρετηρήθησαν τὰ ἑξῆς: ἐκ μὲν τοῦ ἐπιθηλίου ποικίλη καὶ ἄφθονος μικροβιακὴ χλωρίς, ἐκ δὲ τοῦ ὑποβλεννογόνου ἀραιοὶ μεμονωμένοι βάκιλλοι Gram ἀρνηνικοί, λεπτοὶ διαφόρων σχημάτων, ἄλλοτε ἐλαφρῶς κεκαμμένοι, ἄλλοτε ὁμοιάζοντες μὲ περισπωμένην ἢ S.

β) Καλλιέργειαι: Αὗται ἐπραγματοποιήθησαν ἐπὶ ἄγαρ αἱματούχου,αἱ δὲ σποραὶ ἐγένοντο δι' ὑλικοῦ ληφθέντος ἐκ τοῦ ὑποβλεννογόνου τοῦ προσβεβλημμένου τμήματος τοῦ ἐντέρου, ἀφοῦ προηγουμένως προέβημεν εἰς τὴν κατὰ μῆκος διάνοιξιν καὶ ἔκπλυσιν αὐτοῦ διὰ ἀποστειρωμένου ἀπεσταγμένου ὕδατος καί τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ βλεννογόνου δι' ἐλαφρᾶς ἀποξέσεως αὐτοῦ, μέσῳ μιᾶς ἀποστειρωμένης ὑαλίνης πλακός.

Τὰ οὕτω ἐμφυτευθέντα τριβλία ἐξ αἱματούχου ἄγαρ, ἐτέθησαν εἰς κώδωνα περιέχοντα 10% CO_2 καὶ εἰς θερμοκρασίαν 37° C. Μετ' ἐπώασιν 48 ὡρῶν ἐνεφανίσθησαν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ θρεπτικοῦ ὑλικοῦ ἀποικίαι μικραὶ περιβαλλόμεναι ὑπὸ ζώνης αἱμολύσεως τύπου α πρὸς β. Κατὰ τὴν μικροσκοπικὴν ἐξέτασιν τῶν ἀποικιῶν παρετηρήθησαν βάκιλλοι Gram ἀρνητικοί, λεπτοί, ἄλλοτε ἐπιμήκεις, ἄλλοτε κυρτοὶ ἢ σχήματος S, ὡς πρός τὴν κινητικότητα δὲ ἀπεδείχθησαν λίαν κινητοί.

Παράπλευραι καλλιέργειαι εἰς ἄλλα θρεπτικὰ ὑποστρώματα, διὰ τὴν ἀνίχνευσιν ἐντεροβακτηριδίων, μυκήτων, ἀναεροβίων κ.λ.π. ἀπέβησαν ἀρνητικαί.

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω ἐκτεθέντων μικροσκοπικῶν, μορφολογικῶν καὶ καλλιεργητικῶν ἰδιοτήτων τοῦ ἀπομονωθέντος μικροοργανισμοῦ καὶ ἐν συναρτήσει μὲ τὰ ἐπιζωοτολογικά, νεκροτομικὰ καὶ παθολογοανατομικὰ εὑρήματα, ἠχθημεν εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι ὁ παρατηρηθεὶς κατὰ τὰς ἀπ' εὐθείας μικροσκοπικὰς ἡμῶν ἐξετάσεις ἐπὶ τῶν βεβλαμμένων ἐντερικῶν

ἱστῶν ὡς καὶ ὁ ἀπομονωθεὶς τοιοῦτος ἐπὶ τοῦ αἱματούχου ἄγαρ, ἤτο τὸ Vibrio coli.

Δέον ὅπως ὑπενθυμίσωμεν ὅτι τὸ Vibrio coli, ὡς συνάγεται καὶ ἐκ τῆς διεθνοῦς βιβλιογραφίας, δὲν ἔχει πλήρως μελετηθεῖ οὐδὲ εἶναι γνωσταὶ μετ' ἀκριβείας αἱ βιοχημικαὶ καὶ λοιπαὶ αὐτοῦ ἰδιότητες. Ἐξ ἄλλου ἡ διάγνωσις τῆς νόσου στηρίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν εἰς τὰ ἐπιζωοτολογικὰ κλινικά δεδομένα ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς τὰ κλασσικὰ ἀνατομοπαθολογικὰ εὑρήματα ἅτινα καθίστανται παθογνωμικὰ τῆς νόσου, ὡς καὶ εἰς τὰς μορφολογικάς, μικροσκοπικὰς καὶ καλλιεργητικὰς ἰδιότητας τοῦ ἀπομονωμένου ἐκ τῶν εἰδικῶν ἀλλοιώσεων μικροοργανισμοῦ.

Ἐξ ἄλλου τὸ Vibrio coli δὲν ὁμοιάζει τουλάχιστον μορφολογικῶς καὶ καλλιεργητικῶς μὲ οὐδένα τῶν ἤδη γνωστῶν παθογόνων Gram ἀρνητικῶν μικροργανισμῶν πλὴν τοῦ Vibrio foetus τὸ ὁποῖον ὅμως δὲν προσβάλλει τοὺς χοίρους, τὰ δὲ παθολογοανατομικὰ εὑρήματα τῆς νόσου εἶναι τόσον χαρακτηριστικὰ ὥστε νὰ καθίστανται αὐτὰ παθογνωμικὰ τῆς νόσου.

Ἰ ο λ ο γ ι κ ὴ ἐ ξ έ τ α σ ι ς: διενηργήθη ἐπίσης καὶ ἰολογικὴ ἐξέτασις, πλὴν αὕτη ἀπέβη ἀρνητική.

Συζήτησις.

Ἡ διάγνωσις τῆς δυσεντερίας τῶν χοίρων στηρίζεται ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐπὶ τῶν ἐπιζωοτολογικῶν καὶ κλινικῶν δεδομένων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπὶ τῶν μακροσκοπικῶν παθολογοανατομικῶν εὑρημάτων τοῦ κόλου καὶ τοῦ τυφλοῦ, τὰ ὁποῖα καὶ ἀποτελοῦν παθογνωμονικὰ εὑρήματα ἤτοι τὰς μικροσκοπικάς, μορφολογικὰς καὶ καλλιεργητικὰς ἰδιότητας τοῦ ἀπομονουμένου μικροοργανισμοῦ.

Αἱ ἀνευρεθεῖσαι μακροσκοπικαὶ ἀνατομοπαθολογικαὶ ἀλλοιώσεις τῶν θανόντων χοίρων εἶναι λίαν χαρακτηριστικαὶ καὶ δὲν ἀνευρίσκονται εἰς οὐδεμίαν ἄλλην νόσον, τὰ δὲ κλινικὰ συμπτώματα καὶ ἡ χαρακτηριστικὴ διάρροια χροιᾶς μελανῆς, διαχωρίζουν σαφῶς τὴν νόσον ἐκ τῆς πανώλους καὶ τῆς σαλμονελλώσεως. Πράγματι, τὰ βλεννοαιμορραγικὰ κόπρανα δὲν παρατηροῦνται εἰς τὴν πανώλην καὶ τὴν σαλμονέλλωσιν, ὡς καὶ αἱ τοπικαὶ ἀλλοιώσεις τοῦ παχέως ἐντέρου, ἤτοι αἱ ψευδομεμβράναι.

Εἰς τὴν πανώλην ἐξ ἄλλου συνήθως παρατηροῦμεν αἱμορραγικὰ κόπρανα ἀλλὰ ταῦτα μηδέποτε εἶναι ἀναμεμιγμένα μετὰ βλέννης. Εἰς τὴν σαλμονέλλωσιν ἐξ ἄλλου ἔχομεν νεκρωτικὰς ἀλλοιώσεις ἀλλὰ αὗται δὲν εἶναι ὅμοιαι μὲ τὰς παρατηρουμένας εἰς τὴν δυσεντερίαν, δὲν ἀποκολλῶνται εὐκόλως καὶ δὲν ἔχουσι τὴν χαρακτηριστικὴν ὄψιν τῶν πιτύρων, ἀκόμη δέ ἡ παρουσία αἵματος ἢ βλέννης εἰς τὰ κόπρανα δὲν εἶναι γενι-

κῶς ὁρατή. Ἓν ἄλλο διαφορικὸν σημεῖον μεταξὺ τῆς δυσεντερίας ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς πανώλους καὶ σαλμονελλώσεως ἀφ' ἑτέρου, εἶναι ἡ παντελὴς ἔλλειψις γενικῆς πυρεξίας εἰς τὴν δυσεντερίαν.

Ἐκ τῶν κλινικῶν συμπτωμάτων, τῶν ἀνατομοπαθολογικῶν καὶ ἐργαστηριακῶν εὑρημάτων συνάγεται ὅτι ἡ ἀνωτέρω περίπτωσις ἀνήκει εἰς τὴν δυσεντερίαν τῶν χοίρων.

Συμπεράσματα

1) Διαπιστοῦται διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι ἡ Δυσεντερία τῶν χοίρων.

2) Ἡ διάγνωσις ταύτης ἐβασίσθη τόσον ἐπὶ τῶν κλινικῶν ἐπιζωοτιολογικῶν καὶ παθολογανατομικῶν εὑρημάτων ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν μικροβιολογικῶν τοιούτων.

3) Αἱ ἡμέτεραι παρατηρήσεις καὶ εὑρήματα εἰς ὅτι ἀφορᾶ τὴν αἰτιολογίαν τῆς νόσου, συμπίπτουν μὲ ἐκείνας τὰς ἐπικρατούσας σήμερον.

4) Διαιτητικοὶ παράγοντες ἢ ἀνθυγιειναὶ συνθῆκαι τοῦ χοιροστασίου δὲν συνήργησαν εἰς τὴν ἐκδήλωσιν τῆς νόσου, καθ' ὅτι αὗται ἦσαν ἄρισται ἀπὸ πάσης ἀπόψεως.

5) Δὲν ὑπῆρξεν νόσος εἰσαγωγῆς καθ' ὅτι ἐπὶ ἔτη δὲν ἔχουσι εἰσαχθεῖ εἰς τὸ ἐν λόγω χοιροστάσιον χοῖροι ἐξ ἄλλης προελεύσεως.

6) Ἀπόπειρα ἢ δοκιμαὶ πειραματικῆς ἀναπαραγωγῆς τῆς νόσου δὲν ἐγένοντο.

Περίληψις

Οἱ συγγραφεῖς περιγράφουν περίπτωσιν Δυσεντερίας τῶν χοίρων διαπιστωθείσης ὑπ' αὐτῶν διὰ πρώτην φορὰν ἐν Ἑλλάδι, ἐν συνεχείᾳ δὲ περιγράφουν τὴν κλινικὴν καὶ ἀνατομοπαθολογικὴν εἰκόνα τῆς νόσου, ὡς καὶ τὴν τεχνικὴν διὰ τὴν ἀπομόνωσιν τοῦ Vibrio coli.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. **Doule, (L.P.)** : A.J.V.R, **9,** 50, 1948.
2. **Duthie, (F.I.)** : Suin. **8/9,** 61, 1966.
3. **Scott, (W.A.)** : Vet. Rec. **77,** 1460, 1965,
4. **Andress, (E.E.), Barnum, (D.A.)** : Can. J. Comp. Med. **32,** 522, 196.
5. **Todd, (J.), Hunter, (D.), Clark, (A.)** : Vet. Rec. **86,** 228, 1970.
6. **Κυριάκη, (Σ.)** : Κτην. Νέα **1,** 109, 1970.

SUMMARY

Swine dysentery

By **E. Stoforos** * and **A. Frangcpoulos** *

The authors describe a case of swine dysentery observed by themselves for the first time in Greece. Afterwards they describe the clinical and anatomopathological features of the disease as well as the technique for isolating Vibrio Coli.

RÉSUMÈ

La dysenterie des porcs

Les auteurs décrivent un cas de dysenterie des porcs constaté par eux même pour la première fois en Grèce. Ensuite ils décrivent le tableau clinique et anatomopathologique de la maladie ainsi que la technique pour isoler Vibrio Colli.

RIASSUNTO

La dissenteria dei suine

Gli A.A. descrivono per la prima volta in Grecia casi di dissenteria. In seguito descrivono il quadro clinico-anatomopatologico della malattia e la tecnica utilizzata da loro per l'isolamento dal Vibrio Coli.

---

* Veterinary Bacteriological Institute.
Ministry of Agriculture.
Iera Odos 75
Athens - Greece.